

површног приступа и некритичког прихватања наметнутих решења. Ослањали смо се на сугестије земаља северозападне Европе, са особеностима енергетског сектора и положајем коренито различитим од нашег, често науштрб интереса српског друштва. С друге стране, свако супротстављање европским иницијативама које нам не иду у прилог морало би бити артикулисано, добро утемељено и разумљиво саговорницима, како би се у конструктивном дијалогу дошло до обострано прихватљивог решења. Квалитет наших аргумената и припремљеност наших представника не сме бити такав да европским саговорницима намеће закључак како им је метод штапа и шаргарепе најбоља опција.

На кредибилитет који ЕУ ужива у Србији утиче пад њеног глобалног утицаја, појава слабости какве је имала Југославија, као и велики утицај САД на европске послове. Резервисаност стварају и врло неповољни и агресивни ставови утицајних земаља Запада у погледу наших виталних интереса, међу којима су територијални интегритет и идентитетска питања. Забрињава и стална и снажна подршка моћницима који систематски ускраћују основна људска права нашем народу изван Србије и на привремено окупираним територијама. Наведени проблеми неће нестати ако затворимо очи, и не могу се решити бирањем једне од две столице. У Европи смо и са њом морамо живети, прихватајући све неупитне цивилизацијске вредности, тражећи путеве разумевања са мање агресивним земаљама ЕУ, категорички одбијајући да се повинујемо директивама које нас угрожавају, не пристајући на уцене и ултиматуме и трудећи се да у сваком тренутку и при свакој одлуци сагледавамо аутентичне дугорочне интересе српског друштва. Врлина је између екстрема, и може се наћи само ослањањем на сопствену памет.

Аутор је председник Одбора САНУ за енергетику и редовни професор ЕТФ-а

**Наставак у следећем броју:
Папрена цена незајакљиве битке
за профит**

РЕАГОВАЊЕ

ЕКОНОМИЈА / СЛОБОДАН ВУКОСАВИЋ, ПРЕДСЕДНИК
ОДБОРА САНУ ЗА ЕНЕРГЕТИКУ

Ко је крив што Србији прети мрак

НИН број 3742 / 15. септембар 2022.

Опрема за ТЕ Колубара Б набављена је још 1986.

Поводом текста Слободана Вукосавића, председника Одбора САНУ за енергетику и редовног професора ЕТФ-а у прошлом броју НИН-а, ради непристрасног информисања јавности, указујемо на чињенице у вези са пројектом ТЕ Колубара Б, које се значајно разликују од тврдњи које је изнео аутор. У тексту се, наиме, наводи: „Градња ТЕ Колубара Б започета је пре више деценија, залуд је утрошено око 400 милиона евра за припрему инфраструктуре и набавку неопходне опреме којој данас прети рђа, и која се другде не може користити. Упркос томе, надлежно министарство је крајем маја 2021. наложило да се обустави градња ове електране.“

Подсећамо да је опрема за ТЕ Колубара Б купљена још далеке 1986, дакле пре више од 35 година, и базирана је на другачијим технолошким решењима од оних која се данас претежно користе у изградњи термоелектрана. Разлоге за то што опреми набављеној за ТЕ Колубара Б „данас прети рђа“ не треба тражити у ставовима актуелног Министарства рударства и енергетике, већ у чињеници да деценијама овај пројекат није одмакао много даље од фазе у којој је био средином осамдесетих година прошлог века.

Имајући у виду напредак технологија у области енергетике и експанзију извора енергије који не користе фосилна горива у претходних неколико деценија, значајне промене које је претрпео регулаторни оквир у читавој Европи у процесу енергетске транзиције, као и међународне обавезе Србије које се тичу борбе против климатских промена, Министарство је изнело свој став да сматра да у овом тренутку није оправдано поновно покретање пројекта ТЕ Колубара Б, већ да тежиште

инвестиција у електроенергетици треба да буде на градњи реверзибилних хидроелектрана, електрана које користе обновљиве изворе енергије (ОИЕ), уз одговарајуће капацитете базне енергије који би обезбедили енергетску сигурност и убрзана улагања у развој преносне и дистрибутивне мреже.

Време које је потрошено за припрему пројекта ТЕ Колубара Б, а које се, како аутор сам примећује, мери деценијама, не може се надокнадити. За претходне скоро четири деценије било је довољно времена да се овај објекат изгради и да се добрим делом и исплати ова инвестиција. Чињеница је, међутим, да се то није догодило и да највећи број европских земаља већ годинама излази из угља, те да повећање производње електричне енергије из термокапацитета за неколико процената у неким од најразвијенијих земаља ни на који начин не доводи у питање смер у којем иду промене у енергетским секторима у Европи и којим, по нашем мишљењу, треба да иде и Србија. Чињеница је и да је лигнит којим Србија располаже нискокалоричан, са високим процентом сумпора и пепела, и да је питање колико садашња производња може да задовољи потребе и постојећих електрана и ТЕ Костолац БЗ, која је у изградњи, кад постане оперативна. С друге стране, садашње ниско учешће ОИЕ у производњи електричне енергије последица је односа према овом ресурсу у претходном периоду, и уз промену енергетске политике и стварање услова за инвестиције у овом сектору могло би да се промени релативно брзо, доприносећи већој енергетској сигурности.

Кабинет потпредседнице Владе и министарке рударства и енергетике Зоране Михајловић